

De Minister voor Rechtsbescherming
Drs. S. Dekker
Postbus 2030 I
2500 EH DEN HAAG

Datum
27 maart 2018

Uw kenmerk
2151322

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies over het concept-amvb Besluit houdende wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens in verband met het verstrekken van justitiële gegevens over begin en einde vrijheidsbeneming aan gemeenten ten behoeve van de re-integratie van ex-gedetineerden

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 13 december 2017 heeft u de NVvR om advies gevraagd over het ontwerp-amvb Besluit houdende wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens in verband met het verstrekken van justitiële gegevens over begin en einde vrijheidsbeneming aan gemeenten ten behoeve van de re-integratie van ex-gedetineerden. Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie (WeCo) van de NVvR.

Strekking concept-implementatiewetsvoorstel

Het ontwerp-besluit strekt, blijkens de nota van toelichting, tot het regelen dat bepaalde justitiële gegevens van volwassenen en minderjarigen van wie op strafrechtelijke titel de vrijheid is benomen kunnen worden verstrekt aan de burgemeester van de gemeente waar de betrokkene (laatstelijk) staat ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP). Gemeenten die hun ondersteunende en coördinerende rol bij de re-integratie actief beleidsmatig invullen, kunnen zich bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid aanmelden voor deze gegevensverstrekking. Het doel van de verstrekking van de gegevens over – kort gezegd – het begin en het (verwachte) einde van de vrijheidsbeneming is dat de desbetreffende gemeente – met ondersteuning van medewerkers van de locatie waar de betrokkene verblijft – tijdig in contact kan treden met de betrokkene om zoveel mogelijk te zorgen voor een goede re-integratie na zijn terugkeer in de maatschappij.

De verstrekking draagt bij aan de invulling van de in het wettelijk kader voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen opgenomen verplichting de tenuitvoerlegging zoveel mogelijk dienstbaar te maken aan de voorbereiding van de terugkeer van betrokkene in de maatschappij, met handhaving van het karakter van de sanctie.

Advies

Het ontwerp-besluit geeft de WeCo aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Proportionaliteit

De voorgenomen wijziging van het ontwerp-besluit brengt met zich dat gemeenten van alle ingezetenen die op welke titel dan ook ingesloten zijn in een penitentiaire inrichting, worden geïnformeerd over de insluiting en de (verwachte) datum van invrijheidstelling. Zo worden gemeenten in staat gesteld te bezien of reclasseringsactiviteiten gericht op resocialisatie wenselijk zijn. De WeCo acht het voorstelbaar dat dit wenselijk is als het gaat om personen die zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf van enige maanden of langer. Echter, in het geval van zeer korte vrijheidsstraffen of enkele dagen vervangende hechtenis, vraagt de WeCo zich af of gegevensverstrekking aan de gemeente geen disproportionele inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene betekent. In het ontwerp-besluit zou de gegevensverstrekking kunnen worden gerelateerd aan de duur van de vrijheidsbeneming of enkele indicatoren met betrekking tot de levensomstandigheden van de ingeslotene die voor de resocialisatie van belang zijn, zoals verlies van inkomen of woning. Mocht de minister hiertoe niet besluiten, dan ware aan dit punt aandacht te besteden in de nota van toelichting.

Gegevensbescherming

De WeCo vraagt zich af hoe de verstrekking van gegevens over ex-gedetineerden aan burgemeesters zich verhoudt tot het recht van slachtoffers om te worden geïnformeerd over degenen die in hun zaak zijn veroordeeld en de wens van de maatschappij om te weten waar met name zedendelinquenten zich vestigen. De WeCo voorziet dat gezagsdragers door de ontvangst van de informatie maatschappelijk in een moeilijke positie (spagaat) kunnen worden gebracht. Zo is volgens de WeCo voorstelbaar dat in voorkomende gevallen burgers het de burgemeester aanrekenen als hij niet heeft gewaarschuwd voor de komst van een ex-gedetineerde in de gemeente. Wellicht kan het verstrekken van informatie over ex-gedetineerden onder geheimhouding deze moeilijke positie voorkomen. In de nota van toelichting ware aan deze spanning tussen openheid en vertrouwelijkheid en de mogelijke oplossingen daarvoor aandacht te besteden.

Verantwoordelijkheid

Het is de WeCo niet duidelijk of het verstrekken van gegevens van ex-gedetineerden aan gemeenten ten behoeve van resocialisatie en het terugdringen van recidive ook betekent dat gemeenten enige verantwoordelijkheid gaan dragen voor recidive, indien de op reïntegratie gerichte inspanningen beneden de maat zijn gebleven. Dit ware te verduidelijken in de nota van toelichting.

Gegevensverwerking

In de nota van toelichting wordt, naast de verstrekking van gegevens, ook aandacht besteed aan de verwerking en de vernietiging hiervan. Gelet op de ruime definitie van 'verwerken', vraagt de WeCo zich af of het vernietigen van gegevens ook op verwerkte gegevens ziet. Als dit het geval is, dan is de vraag op welke wijze gemeenten hiermee om dienen te gaan. De nota van toelichting ware op dit punt te verduidelijken.

Andere personen wier vrijheid is ontnomen

De WeCo vraagt zich af of het concept-besluit ook ziet op ingesloten weigerachtige getuigen en personen die op basis van een civielrechtelijke titel zijn ingesloten. Dit ware ten minste te verduidelijken in de nota van toelichting.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

i/o

C.E. du Perron
voorzitter